

København, den 27. januar 2010

Undervisningsministeriet
Institutionsstyrelsen
Institutionskontor I
Frederiksholms Kanal 25
1220 København K.
att.: Fuldmægtig Hanne Traberg.

Pr. elektronisk post: IAIK1@uvm.dk med anført i emnefeltet: "Høring – Friskolelovforslag"

Vedr. høring over forslag til lov om ændring af lov om friskoler og private grundskoler m.v. (Internationale filialer og klassetrinskrav)

Foreningen takker for tilsendte udkast og skal herved kommentere ovennævnte forslag.

Vedrørende forslagets § 1, nr. 1:

Foreningen savner med ændringsforslagets udformning en rimelig begrundelse for ændringens nødvendighed og ser heller ingen elementer af forenkling heri. Tværtimod kompliceres skolernes driftsvilkår, og adskillige frie grundskolers eksistens vil være truet.

Skulle begrundelsen have sammenhæng med eventuelle fortolkningsproblemer, ønsker vi at pege på to andre muligheder:

- A. Forslaget stilles i bero og i stedet overvejes en regelforenkling, der meget enkelt består i at ophæve friskolelovens § 2, stk. 1 og 2, som er overflødige (eller forholdsvis enkelt kan gøres overflødige). Der henvises endvidere til, at Friskolelovens § 19 allerede indeholder sådanne elevtalskrav, der umuliggør skoler med et meget lille (samlet) elevtal.
- B. Forslaget udbygges med en mere ambitiøs og progressiv tilføjelse, der sikrer, at forslaget sagligt kan begrundes og samtidig "løse" andre aktuelle udfordringer. Der tænkes her på en mulighed for at give de frie grundskoler adgang til at drive afdelingsopbygning svarende til de muligheder, som folkeskolen har. Foreningen har peget på muligheden af at tillade skoler med fx elever på to sammenhængende "intervaller" (fx 0.-2. klassetrin og 3.-5. klassetrin *eller* 3.-5. og 6.-7 (samt 8.-9. klassetrin) *eller* 6.-7 og 8.-9 klassetrin). En anden "opdeling" kunne være et krav om mindst seks sammenhængende klassetrin, der som minimum skulle indeholde enten 0. klasse eller 9. klasse.

Vedrørende begge forslag (A og B) skal foreningen pege på, at det bør overvejes om ændringer i elevtalskravene kan formuleres i forbindelse med et lovforberedende udvalgsarbejde (eksempelvis i det såkaldt "selvejudvalg").

I bemærkningerne til lovforslaget hedder det, at forslaget kan begrundes i et ønske om at give børnene oplevelse af et skolemiljø, hvor der skabes sociale relationer med andre børn på samme alder eller ...". Det er foreningens opfattelse, at skolens forældre samt dens lærere og ledelse nok er de bedste til at vurdere, hvornår sammensætningen og klassestørrelsen er ideel mht. at tilvejebringe et godt skolemiljø. Samtidig er det ikke vores opfattelse, at der er teoretisk pædagogisk belæg for "påstanden".

Klasseintervallet 6.-7. klassetrin er kunstigt/ikke-operativt i den forstand, at grundskolens læseplaner nu ofte opererer med et andet interval, der "hedder" 7.-9. klassetrin, og som i dag i mange sammenhænge opfattes som "overbygningen".

Lovændringerne tager ikke hensyn til, at grundskoler i visse landområder/egne ofte har et elevgrundlag, der er meget uensartet fordelt på klassetrin. I øvrigt tager foreningen forbehold i forhold til de i bemærkningerne anførte dispensationer og undtagelser. Det er vores opfattelse, at

ikke alle skoler er påført listen. Vi skal pege på den løsning, såfremt forslaget vedtages, at alle eksisterende og tilskudsmodtagende skoler pr. 5/9 2009 medtages og anerkendes som havende en generel dispensation.

Vi gør endvidere opmærksom på, at ændringerne kan påføre kostskolerne (måske utilsigtede) vanskeligheder med at opfylde elevtalskravet, idet loven anviser at grundskoler med kostafdeling kan opfylde elevtalskravet på baggrund af elevtallet på 1. – 9. klassetrin. Det foreliggende forslag til lovændring får nu den konsekvens, at en kostskole skal have mindst 18 dagelever på 0 – 5. klassetrin og mindst 18 elever i kostafdelingen – altså et totalt elevtal på 36!

Vedrørende forslagets § 1, nr. 7:

I fald loven vedtages bør det fremgå af lovbemærkningerne, at påbud om opfyldelse af klassetrinskrav skal afgives senest 14 dage efter indberetningen pr. 5/9.

Vedrørende forslagets § 1, nr. 2

Vi anerkender, at forskellige analyser påpeger et behov for at skabe flere pladser på grundskoler med en international afdeling – herunder at der skabes ekstra kapacitet ved at tillade oprettelse af en eller flere filialer. Vi medvirker også gerne til at finde pragmatiske løsninger. Men vi foretrækker imidlertid, at der åbnes for en generel adgang til filialdrift. Dette kan ganske enkelt ske ved, at afdelinger/overbygning/indskoling (jf. bemærkninger vedr. forslagets § 1, nr. 1, B) kunne opnå tilladelse til at foregå ved en filial. Vi mener således, at en sådan adgang skal gives for alle skoler og skoleformer. Vi er også lidt bekymrede for endnu en "særregel" i de frie grundskolers lovgrundlag.

Vi ønsker som nævnt ikke at stille os i vejen for sådanne filialdannelser, men erindrer om, at foreningen gennem flere år har peget på, at der var behov for en "filiallovgivning" på området, men således at det var en generel adgang, som "alle skoleformer og pædagogiske retninger/holdninger" kunne benytte sig af.

Vi skal derfor pege på, at en løsning vedr. kapacitetsproblemer ved skoler med internationale afdelinger kunne løses på en i juridisk forstand mere fremadrettet og hensigtsmæssig måde ved at give en generel mulighed for/tilladelse til, at (alle) bestående skoler kunne indlede et samarbejde om fælles ledelse og fælles administration, og at alle skoler fik "filialmuligheden". Forslaget er hidtil blevet afvist med den begrundelse, at loven ikke muliggjorde filialdannelser. Når filialdannelser nu åbenbart godt kan anvendes som "organisationsform", må en sådan tilladelse naturligvis udstrækkes til alle de etablerede skoler, hvoraf mange længe har ønsket dette, fordi de herved kunne etablere en mere rationel drift og samtidig dække et behov for at udvide kapaciteten, hvilket netop i bemærkningerne anføres som grunden til at ændre loven. Polemisk ønsker foreningen at stille følgende spørgsmål: Er det statens opgave at hjælpe specielle skoleprojekter inden for friskolelovens område med at udvide kapaciteten? Og – hvilke holdningsskoler/retninger skal ikke have adgang til at udvide kapaciteten?

Vi ønsker ikke i denne sammenhæng at fremføre yderligere bemærkninger eller kommentarer og skal afslutningsvis anføre, at de foreslåede lovændringer i flere henseender er problematiske. Vi medvirker gerne med mere konkrete forslag vedrørende ændringer i loven, men har her peget på behovet for et mere fremadrettet perspektiv.

Med venlig hilsen

p.f.v.

Kurt Ernst, formand

Ebbe Forsberg, sekretariatsleder